

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS
TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ DEPARTAMENTO
VILNIAUS SKYRIUS**

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898.
Skyriaus duomenys: A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel. 8 7066 8042, faks. 8 7066 2000,
el.p. vilniaus.skyrius@aaa.am.lt, http://gamta.lt.

UAB „Kelprojektas“	2015-03-18	Nr. (15.8)-A4-2463
Trakų rajono savivaldybės administracijai	į 2015-03-02	Nr. SR15-001363-1
Vilniaus visuomenės sveikatos centrui		
Vilniaus apskrities priešgaisrinei gelbėjimo		
valdybos Trakų priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai		
Kultūros paveldo departamento Vilniaus		
teritoriniam padaliniiui		
Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie		
Aplinkos ministerijos		

Kopija

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Vilniaus regiono aplinkos apsaugos
departamentui
Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijai

SPRENDIMAS DĖL TRAKŲ MIESTO APLINKKELIO TIESIMO GALIMYBIŲ

1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas

Trakų rajono savivaldybės administracija, Vytauto g. 33, LT – 21106, Trakai, tel. (8 528) 51 527, faks. (8 528) 53 140, el. paštas: info@trakai.lt.

2. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos rengėjas

UAB „Kelprojektas“ I. Kanto g. 25, LT – 44296 Kaunas, tel.+370 22 31 86, faks. +370 20 52 27, el. p. info@kelprojektas.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Trakų miesto aplinkkelio tiesimas.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta

Trakų sen., Senųjų Trakų sen., Trakų r. sav.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Planuojama ūkinė veikla – Trakų miesto aplinkkelis (toliau – PŪV), planuojamas Trakų rajono savivaldybėje, Trakų ir Senųjų Trakų seniūnijų teritorijose. Įvertinus patvirtintus teritorijų planus, Trakų istorinio nacionalinio parko ribas, reljefą, techninius reikalavimus aplinkkeliui bei atsižvelgiant į visuomenės pasiūlymus ir pastabas (gautas strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrų metu) suformuotos aplinkkelio alternatyvos. Parenkant trasų alternatyvas, didelis dėmesys skirtas ne tik, kiek sklypų reikės paimti visuomenės poreikiams, bet ir kaip tie sklypai bus dalijami. PŪV poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) ataskaitoje nagrinėtos šios alternatyvos:

0 varianto (nieko nedarymo) alternatyva;

I variantas – trumpiausio aplinkkelio alternatyva;

II variantas – sklاندus įsijungimo į A16 kelią alternatyva;

Ila variantas – alternatyva, atitinkanti Trakų rajono bendrąjį planą. Ši alternatyva apie 1,1 km ruože sutampa su I varianto trasa, toliau apie 4,7 km ruože su II varianto trasa.

Aplinkkelio alternatyvų trasų pradžia kelio A16 Vilnius – Prienai – Marijampolė apie 22,7 km (II variantas) ir apie 23,7 km (I ir IIa variantai). Pradžioje planuojamas aplinkkelis (I, II ir IIa alternatyvos) tęsiasi per Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje esantį mišką (apsauginių miškų funkcinio prioriteto zoną). Toliau trasos eina per išekspluotuatą karjerą ir vėl patenka į Trakų istorinį nacionalinį parką (agroparkinio ūkio funkcinio prioriteto zoną). I aplinkkelio variantas kerta krašto kelią Nr. 214 Trakai – Senieji Trakai, priartėdamas prie Narezkų gyvenvietės (dešinėje trasos pusėje), IIa alternatyva susijungia su II alternatyva, kerta kelią Nr. 214 šiek tiek toliau į pietryčius nuo planuojamos I alternatyvos. Toliau trasos eina lygiagrečiai esamam vietiniam keliui, kerta geležinkelio liniją. Toliau visos trasų variantų alternatyvos eina už Trakų istorinio nacionalinio parko ribų ir kerta Miškinių smėlio ir žvyro naudingųjų iškasenų telkinio plotus. Už geležinkelio linijos trasos eina dirbamomis žemėmis, prisigretina prie esamo miško (Užutrakio) šiaurinio pakraščio. Likus 300 m iki miškelio (priklausančio Užutrakio miškų masyvui), trasos nežymiai išsiskiria. I variantas patenka į Trakų istorinio nacionalinio parko ribas (agroparkinio ūkio funkcinio prioriteto zoną ir miško parko funkcinio prioriteto zoną), priartėja prie Širmuko ežero pietinio kranto. II ir IIa trasų variantai priartėja prie Žūkų gyvenvietės, visos trys trasų alternatyvos kerta krašto kelią Nr. 220 Trakai – Rūdiškės – Pivašiūnai – Alytus. Už kelio sankryžos I trasos variantas eina tarp Babriškių gyvenvietės dešinėje pusėje ir aukštos įtampos orinės elektros linijos kairėje, II ir IIa variantai praeina dešine aukštos įtampos elektros linijos puse, palikdami dar dešiniau Babriškių kaimą. Į magistralinio kelio apsaugos zoną (70 m) patenka 3 gyvenamieji namai (I alternatyvos atveju), 2 gyvenamieji namai (II ir IIa alternatyvų atveju). Didesniu atstumu (150 m) nuo aplinkkelio ašies yra 18 gyvenamųjų namų (I alternatyvos atveju), 8 gyvenamieji namai (II ir IIa alternatyvų atveju).

I trasos alternatyva apgaubia Trakų miestą iš pietryčių ir pietų. Pagrindinės trumpiausio ilgio alternatyvos charakteristikos: aplinkkelio ilgis ~5,67 km; suplanuota įrengti/rekonstruoti apie 4,5 km jungiamųjų kelių, iš jų apie 3,5 km naujai rengiami; rezervuojamas žemės plotas 25,4 ha; sklypų, patenkančių į aplinkkelio trasą skaičius 70 vnt.; dalinamų į dvi dalis sklypų skaičius 20 vnt. Pagal trumpiausio aplinkkelio alternatyvą (I variantą) Trakų miesto aplinkkelis prasidėtų kelio Nr. A16 Vilnius – Prienai – Marijampolė ~23,7 km. Pagal sumodeliuotus bei prognozuojamus transporto srautus planuojama „turbo“ žiedinė sankryža. Aplinkkelio pabaiga – žiedinė sankryža su keliu Nr. A16 Vilnius – Prienai – Marijampolė ~29,7 km.

Pagal II trasos alternatyvą aplinkkelis planuojamas kaip tiesioginė A16 Vilnius – Prienai – Marijampolė kelio šaka, einanti į pietus nuo Trakų miesto, kuri prasideda nuo sankryžos, esančios 22,7 kilometre už sankirtos su geležinkeliu. Pagrindinės II aplinkkelio alternatyvos charakteristikos: aplinkkelio ilgis ~6,8 km; suplanuota įrengti/rekonstruoti apie 6,0 km jungiamųjų kelių, iš jų apie 5,0 km naujai rengiami; rezervuojamas žemės plotas 29,365 ha; sklypų, patenkančių į aplinkkelio trasą skaičius 61 vnt.; dalinamų į dvi dalis sklypų skaičius 12 vnt. Pagal II variantą Trakų miesto aplinkkelis prasidėtų už viaduko per geležinkelį kelyje Nr. A16 Vilnius – Prienai – Marijampolė 22,7 km. Pagal sumodeliuotus bei prognozuojamus transporto srautus planuojama „turbo“ žiedinė (su pravažiuoimu po A16 keliu) sankryža. Aplinkkelio pabaiga – žiedinė sankryža su keliu Nr. A16 Vilnius – Prienai – Marijampolė ~29,9 km.

IIa trasos alternatyva atitinka Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatytą trasą. IIa trasos alternatyva susideda iš I alternatyvos (apie 1,1 km ilgyje) ir II alternatyvos (apie 4,7 km ilgyje). Trasa prasideda 23,7 km (kaip I alternatyva) ir tęsiasi iki kelio Nr. 214 Trakai – Senieji Trakai, o vėliau, Aukštadvario kryptimi, tęsiasi kaip II alternatyva. Pagrindinės II aplinkkelio alternatyvos charakteristikos: aplinkkelio ilgis ~5,87 km; suplanuota įrengti/rekonstruoti apie 6,06 km jungiamųjų kelių, iš jų apie 3,7 km naujai rengiami; rezervuojamas žemės plotas 27,157 ha; sklypų, patenkančių į aplinkkelio trasą skaičius 56 vnt.; dalinamų į dvi dalis sklypų skaičius 12 vnt.

Suinteresuota visuomenė – Trakų rajono Babriškių kaimo gyventojai – jau po PAV programos patvirtinimo pasiūlė nagrinėti dar vieną – III trasos alternatyvą, pagal kurią trasa būtų perkelta keliais šimtais metrų pietų kryptimi. Suinteresuotos visuomenės pasiūlyta trasa turi šiuos

esminius trūkumus: važiavimo atstumas aplinkkeliu būtų didesnis, negu važiuojant esamu keliu per Trakus, dėl ko sumažėtų aplinkkelio patrauklumas kelių naudotojams ir nebūtų pasiektas tikslas – sumažinti bendrojo bei krovinio transporto srautus (pagal nagrinėjamas alternatyvas važiavimo atstumas aplinkkeliu sumažėja lyginant su esama situacija); pagal III alternatyvą aplinkkelis nebūtų optiškai sklandi linija, atsirastų niekuo nepagrįstos papildomos kreivės, keliančios pavojų saugiam eismui, t.y. nebūtų pasiektas tikslas – pagerinti eismo saugumą, sumažinti avarių tikimybę; būtina griauti vieną pastatą, ko nenumato nė viena iš nagrinėjamų alternatyvų; aplinkkeliui rezervuojamas žemės plotas (~30,0 ha) būtų didžiausias lyginant su kitomis alternatyvomis; aplinkkeliui tektų rezervuoti apie 13,6 ha miškų ūkio paskirties žemės, t.y. daugiausia lyginant su nagrinėjamomis alternatyvomis; pagal III alternatyvą į dvi dalis būtų suskaidomi keturi miško masyvai (pagal nagrinėjamas alternatyvas skaidomas tik vienas miško masyvas, kitur aplinkkelis praeitų palei miškus). Suskaidomų į dvi dalis miško masių ilgis sudarytų apie 3,9 km. Būtina pabrėžti, kad vientiso miško masių išlaikymas yra svarbus laukinių gyvūnų populiacijų kokybei bei genetinei įvairovei išlaikyti. Pagal nagrinėjamas alternatyvas numatyta po aplinkkeliu įrengti praėjimus gyvūnams, tuo tarpu dėl reljefo ypatybių pagal III alternatyvą praėjimų įrengimas taptų sudėtingas ir brangus. Vienintelis siūlomos trasos privalumas – mažesnis triukšmo lygis Babriškių kaimui. Tačiau tam yra numatytas apsauginis pylimas triukšmo lygiui sumažinti, dėl ko triukšmo lygis Babriškėse bus 5 – 7 dBA mažesnis už teisės aktais nustatytą maksimalų ribinį dydį net ir įvertinus aplinkybę, kad Babriškes planuojama prijungti prie kurortinės teritorijos – Trakų miesto – ir Babriškėms bus taikomi 5 dBA griežtesni reikalavimai.

Aplinkkelio charakteristikos: kelio reikšmė – magistralinis; eismo juostų skaičius – 2; kelio kategorija – III; kelio juostos plotis – $\geq 22,0$ m; kelio apsaugos zonos plotis (nuo kelio briaunos) – 70 m, kelio sankasos plotis – 11,0 m; kelio važiuojamosios dalies plotis – 8,0 m; eismo juostos plotis – 3,5 m, sankryžos su krašto keliais ir A16 keliu (vakarinėje dalyje, ~31 km) – vieno lygio žiedinės; „Turbo“ žiedinė sankryža (rytinėje dalyje ~23,7 km) – vieno lygio; jungiamieji keliai – rengiami; jungiamųjų kelių kategorija – IIv – IVv; jungiamųjų kelių juostos plotis – 10-12 m; nuovažos į sklypus nuo aplinkkelio – nerengiamos; nuovažos į sklypus nuo jungiamųjų sklypų – rengiamos.

Nagrinėjami Trakų miesto aplinkkelių variantai kerta Miškinių smėlio ir žvyro naudingųjų iškasenų telkinį, kuriame pradėta naudingų iškasenų gavyba. Kiti naudingųjų iškasenų telkinų plotai nutolę nuo nagrinėjamų aplinkkelio alternatyvų ~ 0,3 – 2 km atstumu. Nagrinėjamų aplinkkelių trasų rytinėje dalyje (nagrinėjamų aplinkkelių trasų pradžioje) už Trakų nacionalinio parko ribos yra išekspluatuotas karjeras. Jo teritoriją kerta I, IIa (apie 350 m ilgyje) ir II aplinkkelio (apie 1,1 km ilgyje) alternatyvos. Bendras Trakų miesto aplinkkelio ilgis sudaro apie 5,9 km, be to, dar apie 3,7 km sudaro naujai rengiami jungiamieji keliai. Per Miškinių telkinio teritoriją praeinanti vidurinė aplinkkelio dalis sudaro apie 1,4 km, t.y. mažiau nei ¼ viso kelio. Tai reiškia, kad tinkamai parengus projektą būtų galima efektyviai vykdyti aplinkkelio tiesimo bei telkinio dalies išekspluataavimo darbus vienu metu, sutaupant valstybės lėšas bei pagreitinant aplinkkelio įgyvendinimo terminus. Telkinio dalies eksploatavimas vyks pagal patvirtintą naudojimo planą. Aplinkkelio ir jungiamųjų kelių tiesimo darbai bus organizuojami tokia tvarka: iš pradžių bus rengiamos aplinkkelio atkarpos rytinėje bei vakarinėje dalyse, jų įrengimui panaudojant aplinkkelio trasos vidurinėje dalyje esančio telkinio dalies išteklius. Vidurinė per Miškinių telkinį einanti aplinkkelio atkarpa bus įrengta išekspluatuotų išteklių vietoje paskutiniame etape. PŪV metu derlingo dirvožemio sluoksnis bus išsaugojamas tinkamoje saugojimui vietoje, o statybos darbų pabaigoje panaudojamas šlaitų sutvirtinimui. Gruntas bus nukasamas ir iš karto panaudojamas kelio sankasos, prieštriukšminio pylimo įrengimui. Iškasami smėlio ir žvyro ištekliai bus iš karto panaudojami kelio tiesimo darbams rytinėje ir vakarinėje aplinkkelio dalyse bei sandėliuojami laikinose aikštelėse. Laikinos eksploatuojamų išteklių sandėliavimo vietos bus įrengtos ne miškų ūkio paskirties žemėje, ne Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje ir ne vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose. Iškasus naudinguosius smėlio ir žvyro išteklius, išekspluatuota telkinio dalis apie 1,4 km ilgyje bus užpilta atvežtu gruntu. Ant užpilto grunto bus įrengti kelio

pagrindai panaudojant laikinose aikštelėse sandėliuojamus išteklius. Likusius išekspluotuosus išteklius naudotų VI „Vilniaus regiono keliai“. Kelių apsaugos zonos draudžiama įrengti karjerus be kelio ir žemės savininko leidimo. Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos 2015-02-12 raštu Nr. (4.25)2-724 įsipareigojo, jog neprieštaraus naudingųjų iškasenų eksploatacijai Trakų miesto aplinkkelio apsaugos zonoje iš karto už kelio juostos ribų. Planuojant naudingųjų išteklių iškasimą iš karto už kelio juostos ribų bus numatytos saugaus eismo priemonės, kad nepablogėtų eismo saugumo situacija.

Arčiausi paviršiniai vandens telkiniai Trakų miesto aplinkkelio atžvilgiu yra Trakų istoriniame nacionaliniame parke esantys ežerai Širmukas ir Babrukas. Trasų aplinkoje upių nėra. Nė vienas iš trijų aplinkkelio variantų į vandens telkinių pakrantės apsaugos juostas nepateks. Širmuko ežeras nuo planuojamo Trakų miesto aplinkkelio (I varianto, kuris artimesnis saugomai teritorijai) būtų nutolęs apie 32 m. Į vandens telkinio pakrantės apsaugos juostą planuojami Trakų aplinkkelio variantai nepatektų, tačiau apsaugos zoną aplinkkelio I variantas kirstų. Įgyvendinant I aplinkkelio trasos variantą, siekiant išvengti neigiamo poveikio Širmuko ežerui ir jo ekosistemai, numatomi lietaus vandens valymo įrenginiai, kad naftos produktais ir kietosiomis dalelėmis užterštas vanduo nepatektų į saugomoms teritorijoms priskiriamą ežerą. Trakų miesto aplinkkelio II variantas priartėja apie 25 m prie išekspluotujamo karjere susidariusių apleistų ir pramoninės veiklos veikiamų vandens telkinių. Kadangi planuojamas aplinkkelis į vandens telkinio zoną ar pakrantės apsaugos juostą nepateks, o pats telkinys nėra saugomas, vandens valymo įrenginiai nenumatomi – pakankamas natūralus vandens apšvalymas tekant sankasa ar griovyje. Ila aplinkkelio varianto atveju paviršinio vandens telkiniai yra toli, todėl reikšmingo neigiamo poveikio paviršinio vandens telkiniams nebus.

Nagrinėjamo Trakų miesto aplinkkelio I ir Ila variantų pradžia patenka į Varnikų 3A sanitarinę apsaugos zoną (pagal geriamo vandens direktyvą). Pati vandenvietė nuo aplinkkelio trasų nutolusi daugiau nei 2 km. I aplinkkelio alternatyva kirstų požeminio vandens gavybos gręžinį Nr. 8762, o kitas artimiausias požeminio vandens gręžinys – monitoringo gręžinys Nr. 24255 būtų už 32 m atstumu nuo kelio ašies. II varianto trasa praeitų virš požeminio vandens gavybos gręžinių Nr. 9159 bei Nr. 22635. Ila variantų įgyvendinimo atveju būtų kertamas požeminio vandens gavybos gręžinys Nr. 22635.

Detaliau įvertinus I, II, Ila alternatyvų vietovaizdžius, nustatyta, kad nutiesus aplinkkelį galimas poveikis kraštovaizdžiui gali pasireikšti estetiniu – vizualiniu, ekologiniu poveikiu bei poveikiu kultūros paveldui. Įrengus Trakų miesto aplinkkelį kraštovaizdžio tipas nepakis. Žemėnaudos struktūra sklypuose gali kiek pakisti, kadangi reikalingos paimti žemės visuomenės poreikiams plotas (žemės ūkio, miškų ir kt. žemės naudmenų), reikalingas aplinkkelio statybai bus paverstas susisiekimo infrastruktūrai skirta žeme. Iš viso Trakų miesto aplinkkelio statybai reikia paimti 25,4 ha (I alternatyvos atveju), 29,365 ha (II alternatyvos atveju) ir 27,157 ha (Ila alternatyvos atveju) žemės. Dominuojančiame kaimiškame (antropogenizuotame, agrariniame), taip pat gamtiniame (miškų) kraštovaizdyje atsiras horizontalus linijinis (kelias) ir vertikalūs (triukšmą mažinančios priemonės bei gyvūnų migraciją reguliuojančios priemonės – pralaidos ir tvėrimas tinklo tvora, viadukas per geležinkelį linijoje Trakai – Senieji Trakai) elementai, kurie pakeis vizualinę vietovės charakteristiką, suskaidant bei paryškinant erdvių ribas, eismo dalyvių, arčiau esančių gyvenviečių (esančiose atvirose ir pusiau uždaroje erdvėje, kuriose nėra erdvę ribojančių kliuvinių) matymo perspektyvas. Pagrindinis galimas ekologinis poveikis kraštovaizdžiui nutiesus aplinkkelį yra esamos floros nuostoliai. Vizualinį poveikį kraštovaizdžiui švelnina kelio padėtis atsižvelgiant į elektros oro linijas, miškų išsidėstymą, esamus vietinius kelius, reljefą, todėl nagrinėjamų alternatyvų variantai kiek įmanoma priderinti prie esamų gatvių (vietinės reikšmės kelių), kurios bus panaudojamos kaip jungiamieji keliai, reljefo, miškų pakraščių, ir kitų kraštovaizdžio elementų. Poveikio kraštovaizdžiui mažinimo priemonės ne visose teritorijose įmanomos, tačiau kur įmanoma bus taikomos kompensacinės priemonės: želdinių grupės/juosta, pylimas prie aplinkkelio ties Babriškių gyvenvietėje, įrengiant žiedines sankryžas vizualiniam poveikiui sušvelninti žiedinės sankryžos bus apželdintos (atsižvelgiant į eismo saugumo,

topografijos ir kt. aspektus). Tikslūs želdinimo sprendiniai bus parinkti techninio projekto rengimo metu. Aplinkkelyje numatytos gyvūnų migravimą per kelią reguliuojančios priemonės; siekiant sumažinti neigiamą vizualinį poveikį Trakų istorinio nacionalinio parko vertybėms, šių priemonių vizualinės savybės ir medžiagos bus parinktos derinant su parko direkcija.

Dalis nagrinėjamo Trakų miesto aplinkkelio patenką į miškų ūkio paskirties žemę. Didesnę dalį šių teritorijų sudaro privačių miškų plotai, kurie priklauso IV ūkinių miškų grupei. Dalis teritorijos (Trakų istoriniame nacionaliniame parke) nagrinėjamų aplinkkelių trasų pradžioje yra valstybinės reikšmės miškai, priklausantys III apsauginių miškų grupei – valstybinių parkų apsauginių zonų miškų pogrupiui. Nagrinėjama Trakų miesto aplinkkelio teritorija yra mažai urbanizuota, vyrauja miškai ir žemdirbystės plotai, joje yra tiek stambių, tiek smulkių kanopinių, plėšriųjų ir kitų žinduolių. Artimiausia saugoma teritorija, kuriai įtakos turės Trakų miesto aplinkkelio tiesimas – Trakų istorinis nacionalinis parkas. Trakų aplinkkelis numatytas Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemeje. II, Ila aplinkkelio trasos variantai palankesni lyginant su I variantu, kadangi kirstų mažiau Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijos. Bet kokia veikla Trakų istoriniame nacionaliniame parke, susijusi su teritorijų tvarkymu (grunto kasimas, įvairios statybos, tvorų tvėrimas ir pan.), gamtos išteklių naudojimu turės būti derinama su Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija.

Įgyvendinant Trakų aplinkkelio I alternatyvą galimas reikšmingas poveikis Širmuko ežero vandens kokybei ir saugomai vertybei – dvijuostei nendriadusei (*Graphoderus bilineatus*). Įgyvendinant Trakų aplinkkelio II ar Ila alternatyvas reikšmingo neigiamo poveikio Natura 2000 teritorijoms ir saugomoms vertybėms nenumatoma.

Kertinių miškų buveinių, ar ypatingos svarbos augalų rūšių Trakų miškų urėdijos patikėjimo teise valdomuose valstybinės reikšmės miškuose nėra, retųjų saugomų augalų ar saugomų augalų buveinių nagrinėjamų aplinkkelių aplinkoje taip pat nėra. Statybos metu bus reikalinga pašalinti medžius ir krūmus, trukdančius planuojamai veiklai vykdyti, bus nukasama žemė ir suardoma žolinė augalija. Statybos metu nukasta žemė bus panaudojama vietos reljefui sutvarkyti, o teritoriją apželdinus žoline ir sumedėjusia augalija, į teritoriją turėtų natūraliai grįžti bioįvairovė.

Siekiant sumažinti neigiamą poveikį gyvūnijai (I varianto atveju) būtina įrengti lietaus valymo įrenginius, kad užterštas vanduo nepatektų į Širmuko ežerą. Taip pat numatyta visą aplinkkelio trasą (visais variantais) aptverti tinklo tvora, kartu įrengiant specialius praėjimus laukiniams gyvūnams. Numatyta įrengti vieną praėjimą stambiems laukiniams gyvūnams trasos pradžioje (rytinėje dalyje), kur nustatyta intensyvi laukinių gyvūnų migracija. Numatyta laukinių gyvūnų migracijai pritaikyti teritoriją po planuojamu viaduku per geležinkelį bei planuojamu pravažiuoju projektuojamo kelio vidurinėje dalyje. Taip pat numatyta papildomai įrengti praėjimą kelio sankasoje smulkiems laukiniams gyvūnams trasos pabaigoje (vakarinėje dalyje), kur tyrimų metu pastebėta gausybė jų veiklos žymių. Numatomose aplinkkelio trasose siūlomi 4 praėjimai laukiniams gyvūnams.

Artimiausios kultūros paveldo vertybės planuojamos ūkinės veiklos atžvilgiu yra: Vokietijos karių kapinės (unikalus objekto kodas 30507). I variantas nuo šio objekto nutolęs apie 60 m (įvertinant žiedinę sankryžą ~ 40 m); II ir Ila variantai nuo šio objekto nutolę apie 74 m. (įvertinant žiedinę sankryžą ~ 54 m); Senųjų Trakų kaimo istorinė dalis (unikalus objekto kodas 22146). I variantas nuo šio objekto nutolęs apie 360 m; II ir Ila variantai nuo šio objekto nutolę apie 240 m. Planuojami aplinkkelių variantai neturės tiesioginio kontakto su registruotų kultūros paveldo vertybių teritorijomis ar jų apsaugos zonomis, todėl numanomas tik netiesioginis ūkinės veiklos poveikis kultūros paveldo vertybių apsaugai: pakitęs kraštovaizdis už objekto apsaugos zonos ribų, automobilių eismas. Dėl Trakų miesto aplinkkelio įrengimo turėtų padidėti lankomumas, turistinis interesas, rajone esančių kultūros paveldo vertybių svarba ir priežiūra. Persikirsčius autotransporto srautus, mažesnės apkrovos būtų jautriose kultūros paveldo vietovėse Trakų mieste, pagerėtų prieinamumas miesto gyventojams ir miesto svečiams lankyti kultūros paveldo vertybes, esančias centrinėje miesto dalyje.

Pagrindiniai gyventojų sveikatai turintis įtakos veiksniai aplinkkelio statybos ir eksploatacijos metu bus oro tarša ir triukšmas.

Vertinant bendras autotransporto teršalų emisijas susijusiam kelių tinkle, dėl atsiradusio aplinkkelio ir pasikeitusio važiavimo režimo esamame kelių tinkle, suskaičiuota, kad įgyvendinus I variantą per metus nagrinėjamoje teritorijoje būtų išmesta: 2670 t mažiau CO₂, 3,77 t mažiau CO, 2,96 t mažiau NO_x, 0,43 t mažiau NO₂, 0,083 t mažiau benzeno, 0,35 t mažiau KD₁₀, 0,21 t mažiau KD_{2,5}, 0,45 kg mažiau švino, 0,012 t mažiau SO₂. Vertinant bendras autotransporto teršalų emisijas susijusiam kelių tinkle, dėl atsiradusio aplinkkelio ir pasikeitusio važiavimo režimo esamame kelių tinkle, suskaičiuota, kad įgyvendinus II variantą per metus nagrinėjamoje teritorijoje būtų išmesta: 2876 t mažiau CO₂, 4,24 t mažiau CO, 3,21 t mažiau NO_x, 0,46 t mažiau NO₂, 0,089 t mažiau benzeno, 0,365 t mažiau KD₁₀, 0,221 t mažiau KD_{2,5}, 0,45 kg mažiau švino, 0,0129 t mažiau SO₂. Vertinant bendras autotransporto teršalų emisijas susijusiam kelių tinkle, dėl atsiradusio aplinkkelio ir pasikeitusio važiavimo režimo esamame kelių tinkle, suskaičiuota, kad įgyvendinus IIa variantą per metus nagrinėjamoje teritorijoje būtų išmesta: 2660 t mažiau CO₂, 3,89 t mažiau CO, 3,08 t mažiau NO_x, 0,44 t mažiau NO₂, 0,081 t mažiau benzeno, 0,356 t mažiau KD₁₀, 0,213 t mažiau KD_{2,5}, 0,45 kg mažiau švino, 0,0121 t mažiau SO₂.

Įrengus aplinkkelį ir į jį nukreipus sunkųjį transportą sumažės teršalų koncentracija mieste, tačiau padidės aplinkkelio aplinkoje, kur yra geresnės sąlygos jiems išsisklaidyti. Koncentracijų vertės visais atvejais nesiekia ir neviršija nustatytų didžiausių ribinių teršalų koncentracijos aplinkoje verčių. Teršalų koncentracijos sumažėjimas tankiai (lyginant su užmiesčiu) apgyvendintoje teritorijoje yra teigiamas poveikis.

Pagal atliktus triukšmo matavimus Trakų mieste prie kelio A16 Vilnius – Prienai – Marijampolė – prie žiedinės sankryžos Vytauto g. 90 ir tarp kelių A16 – Nr. 220 Vilniaus g. 5 +100 m. Prie Vytauto g. 90 vakaro metu yra viršijamas reglamentuojamas tiek ekvivalentinis, tiek maksimalus triukšmo lygis, o abiejuose matavimo taškuose dienos metu viršijamas maksimalus garso slėgio lygis. Neįgyvendinant PŪV, numatomas esamo triukšmo lygio didėjimas Trakų mieste dėl augšiančio eismo intensyvumo. Trakų miestas turi kurortinės teritorijos statusą, todėl aplinkoje reglamentuojami triukšmo ribiniai dydžiai yra 5 dBA mažesni, nei įprastoje gyvenamųjų ar visuomeninės paskirties pastatų aplinkoje. Pagal atliktus triukšmo matavimus Trakų centre greta kelio A16 Vilnius – Prienai – Marijampolė, triukšmo lygiai buvo: Ldienos 57 dBA, Lvakaro 59 dBA, Lnakties 45 dB, t.y dieną buvo fiksuotas 2 dBA, o vakare 4 dBA reglamentuojamos ribinės vertės viršijimas. Apskaičiuota, kad nutiesus Trakų aplinkkelį, persiskirstys autotransporto eismai, kas įtakos iki 4 dBA akustinės situacijos prie pagrindinių gatvių pagerėjimą. Sumažėjęs tranzitinio eismo (ypač sunkiojo) srautas įgalins efektyviau spręsti miesto triukšmo klausimus.

Trakų miesto aplinkkelio I alternatyvos atveju gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų aplinkoms apsaugoti nuo triukšmo turės būti numatytos 7 triukšmą mažinančios sienutės, kurių bendras ilgis ~ 1,965 km.

Trakų miesto aplinkkelio II ir IIa alternatyvų atveju gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų aplinkoms apsaugoti nuo triukšmo turės būti numatytos 4 triukšmą mažinančios sienutės, kurių bendras ilgis ~ 860 m. II ir IIa variantų tiesimo atveju, kaip papildoma priemonė (nors reglamentuojami triukšmo lygiai viršijami nebus), triukšmui sumažinti numatyta išnaudoti ūkinei veiklai menkai tinkamą ~ 660 m ilgio ir 8 m pločio sklypo dalį, joje įrengiant pylimą ir želdinimą tankia augmenija priešais Babriškių kaimą. Pagal apskaičiuotus namus, pateksiančius į tam tikrą triukšmo zoną, daroma išvada, kad palankiausi triukšmo mažinimo prasme yra II ir IIa variantai.

Magistralinio kelio A16 ruožas, einantis per Trakų miestą ir jo prieigas, yra avaringas ir nesaugus. Prognozuojama, kad nutiesus aplinkkelį bendras avaringumas (aplinkkelyje bei esamame kelyje) sumažėtų apie 50 proc., o žuvusiųjų skaičius – apie 25 proc. Per 25 eksploatacijos metus planuojama, kad žuvusiųjų būtų 2 žmonėmis mažiau, sužeistųjų būtų 11 žmonėmis mažiau.

6. Priemonių numatytų neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti aprašymas

6.1. Trakų miesto aplinkkelio tiesimo metu (nepriklausomai nuo pasirinktos alternatyvos):

6.1.1. Gyventojų apsaugai nuo triukšmo kelio tiesimo/rekonstrukcijos metu planuojamos ūkinės veiklos vykdytojas numato: neįrengti darbų įrangos/technikos, medžiagų ir atliekų sandėliavimo aikštelių jautriose zonose, netoli gyvenamųjų teritorijų. Jeigu nėra alternatyvių triukšmo mažinimo būdų, bus taikomas laikinos triukšmo užtvaros ar laikini nukasto grunto pylimai; iš anksto numatyti darbų technikos maršrutus, privažiavimo kelius, kurių aplinka yra nejautri ar mažiau jautri triukšmui. Jei įmanoma, statybos darbų sunkiojo transporto eismą nukreipti nuo tankiausiai apgyvendintų teritorijų; suplanuoti darbo procesą. Su triukšmą skleidžiančia darbų įranga gyvenamosiose teritorijose ir arti pavienių gyvenamųjų pastatų nedirbti švenčių ir poilsio dienomis, o darbo dienomis nedirbti vakaro (18:00–22:00 val.) ir nakties (22:00–06:00 val.) metu; naudoti mechanizmus su mažiausiomis triukšmingumo charakteristikomis; suderinti kelias reikšmingai triukšmingas operacijas, kad jos būtų atliekamos kartu.

6.1.2. Siekiant sumažinti oro taršą dulkelėmis statybų metu, darbų vietos bus laistomos vandeniu.

6.1.3. Priemonės statybos metu rangovas laikysis šių priemonių: statybinių medžiagų, nukasto dirvožemio sandėliavimo, statybinės technikos, automobilių stovėjimo aikštelės nebus įrengiamos paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostoje ir arčiau kaip 25 m nuo vandens telkinio kranto; darbas bus organizavimas etapais. Taip galima sumažinti teritorijų, kuriose tuo pačiu laikotarpiu pašalinama žolės dangą, plotą ir sutrumpinti laikotarpį tarp žolės dangos pašalinimo ir atviro paviršiaus stabilizavimo; bus įrengiamos laikinos vandens apsaugos priemonės įdiegimas darbų pradžią arba darbų metu (priklausomai nuo jų pobūdžio); bus vykdoma laikinų vandens apsaugos priemonių kontrolė. Kontroliuojama laikinųjų apsaugos priemonių būklė, efektyvumas, tvarkomos pastebėtos pažeidimos ir kt. Numatomos prevencinės ir laikinos apsaugos nuo erozijos priemonės: paviršiaus stabilizavimas – mulčiavimas, laikinas užsėjimas, apsauginės geotekstilinės dangos panaudojimas. Laikinos šlaitų stabilizavimo priemonės bus naudojamos atvejais, kai numatoma atvirus šlaitus laikyti mėnesį ar ilgiau; laikinas nuotekų nuleidimas vamzdžiais ar latakais. Nuotekų ištekėjimo iš drenažo vamzdžių ar latakų vietose bus įrengtos vandens srauto energiją mažinančios priemonės; nukreipiamieji pylimai. Tai laikini pylimai, kurių paskirtis – nukreipti nuotekų srautą iš statybos teritorijos ar apsaugoti iškasų, griovių šlaitus.

6.1.4. Statybos metu bus numatytos priemonės, kurių privalo laikytis darbų rangovas: parinkti tinkamą (ne miškų ūkio žemėje, ne pakrančių apsaugos juostose ar arčiau kaip 25 m iki vandens telkinio, ne kultūros paveldo teritorijoje ar jo apsaugos zonoje vietą derlingo dirvožemio saugojimui; derlingo dirvožemio sluoksnis bus išsaugojamas, parenkama tinkama vieta saugojimui ir panaudojimas šlaitų sutvirtinimui (rekultivacijai); šlaituose, kurių aukščio ir pločio santykis 1:3 arba statesniuose, pasėtų žolių sėklų apsaugai nuo išplovimo ir dygimui paspartinti, šlaitų sutvirtinimui ir apsaugai nuo erozijos naudoti geotekstilines medžiagas; statybos metu bus minimalizuotas teritorijos su atviru dirvožemiu plotas. Vienu metu bus kuo mažiau laikoma nestabilizuotų plotų; numatyti priemonės kuro, tepalų avarinių išsiliejimų atveju. Statybos metu bus laikomos naftos produktus absorbuojančios medžiagos (pjuvenos, smėlis), specialūs konteineriai tepalų surinkimui; atlikus darbus bus kuo skubiau stabilizuojama (sutvirtinama) vietovė. Stabilizavimui reikia panaudoti nuimtą derlingą dirvožemį greitai augančiais augmenijai sėti. Jeigu ilgai bus vykdomi darbai, reikės laikinai stabilizuoti vietovę. Tam tikslui gali būti naudojama laikina augmenija arba net pūvingos medžiagos; numatoma tinkamai paruošti (izolijuoti) statybinių medžiagų ir atliekų saugojimo vietas.

6.1.5. Aplinkkelio tiesimo metu poveikis kraštovaizdžiui trumpalaikis. Projekte numatyta kiek įmanoma sumažinti kertamų želdinių kiekį. Atlikus darbus žemės paviršius bus rekultivuojamas. Techninio projekto metu, kur įmanoma, atsižvelgiant į eismo saugumą, topografijos ir kt. aspektus numatyta pasodinti pavienių želdinių ar jų grupių taip iš dalies kompensuojant reikalingus iškirsti želdinius. Kad būtų išvengta galimo poveikio aplinkai, saugomų teritorijų miškuose, priskirtuose II ir III miškų grupėms, nacionalinių parkų miškuose ugdomieji miško kirtimai ir medienos ištraukimas iš jų draudžiami nuo kovo 1 d. iki liepos 1 d. Pakeitus miško žemę kitos paskirties žeme, aplinkkelio statybos paruošiamųjų darbų metu, sumedėjusios

augmenijos pašalinimo darbus būtina atlikti prisilaikant miško kirtimų taisyklių reikalavimų: medienos išskirtimo ir ištraukimo darbų nevykdyti nuo kovo 1 d. iki liepos 1 d.

6.1.6. Želdinių apsaugai numatyta: neįrengti statybinių, medžiagų ar mechanizmų laikymo aikštelių miškų ūkio teritorijose; nekrauti statybinių medžiagų, grunto, nestatyti mašinų ir mechanizmų po medžių lajomis; nepakeisti daugiau kaip 5 cm natūralaus grunto lygio prie medžių kamienų ir po medžių lajomis; neįrengti statybos aikštelių miško plotų teritorijose ir šalia jų.

6.1.7. Statybvietėje bus rūšiuojamos ir atskirai laikinai laikomos susidarančios: komunalinės atliekos, inertinės atliekos, perdirbti ir pakartotinai naudoti tinkamos atliekos bei antrinės žaliavos, pavojingos atliekos, netinkamos perdirbti atliekos. Išrūšiuotos atliekos bus perduodamos įmonėms, turinčioms teisę tvarkyti tokias atliekas pagal sutartis dėl jų naudojimo ir šalinimo.

6.2. Trakų miesto aplinkkelio tiesimo metu (IIa alternatyvos atveju):

6.2.1. Triukšmui sumažinti, kad nebūtų viršijami reglamentuojami triukšmo lygiai gyvenamųjų ir visuomeninės paskirties aplinkoje, bus įrengiamos triukšmo užtvartos: prie Žūkų km. 3 ir 1 sodybų atitinkamai 4,5 m aukščio ir ~215 ilgio ir 4 m aukščio ir 205 m ilgio triukšmo užtvartos; sankryžoje su keliu Nr. 220 Trakai – Rūdiškės – Pivašiūnai – Alytus 3 m aukščio ~ 190 m ir ~ 250 ilgio triukšmo užtvartos sodyboms Gedimino g. 39, 39 A, 41 ir 46; Babriškių kaimo triukšmo sumažinimui numatytas įrengti 3 m aukščio ~ 660 m ilgio tankia augalija apželdintas pylimas. Techniniame projekte priešais Senkelio 17 sodybą ir sodybą Skynimų 1 laisvoje vietoje kelio juostoje turi būti suplanuotas papildomas želdinimas triukšmui mažinti (atsižvelgiant į eismo saugumą) derinant su Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija. Rengiant techninį projektą triukšmo mažinimo priemonių parametrai bus tikslinami, esant techninėms galimybėms kelio juostoje triukšmo slopinimo sienučių efektyvumui padidinti numatomas tankių želdinių sodinimas ir/ar reljefo (kalvelių) suformavimas prie jų kraštų.

6.2.2. Lietaus vandens nuo kelio nuvedimas numatomas į pakelėje formuojamus griovius, kurie bus apželdinami žole. Tekėdamas žolėtu krantu lietaus vanduo natūraliai apsisvalys. Rengiant techninį projektą, ties aukštesne sankasa (esant poreikiui) numatomas ties kelio dangos briauna asfaltbetonio volelio įrengimas sankasos apsaugojimui nuo galimos erozijos (ir dumblo patekimo į vandens telkinius jei tokie greta yra) pirmais kelio eksploatavimo metais.

6.2.3. Techninio projekto metu įrengiant žiedines sankryžas vizualiniam poveikiui sušvelninti numatytas žiedinių sankryžų, bei laisvų plotų (kur įmanoma) apželdinimas, pasodinant pavienių želdinių ar jų grupių (atsižvelgiant į eismo saugumo, topografijos ir kt. aspektus). Numatoma kompensacinė priemonė – želdinių grupės/juosta, bei pylimo įrengimas ir želdinių įveisimas ~ 660 m ilgio ir iki 8 m pločio juostoje prieš Babriškių gyvenvietę. Siekiant sumažinti neigiamą vizualinį poveikį kraštovaizdžiui numatoma tinklines tvoras laukiniams gyvūnams tvirti naudojant medinius kuolus, nenaudojant ryškių, blizgančių ar su aplinka kontrastuojančių spalvinių sprendimų. Kad nesumenktų rekreacinės galimybės, numatyta įrengti pralaidas ar sankirtas (specialius praėjimus žmonėms): ties Trakų miesto aplinkkelio trasos susikirtimo su geležinkelio linija Trakai – Senieji Trakai vietoje (kur numatomas įrengti viadukas), ties projektuojamo Trakų miesto aplinkkelio sankirta su vietinės reikšmės žvyrinio keliu ties 23 miško kvartalo šiaurės rytiniu kampu (kur numatoma įrengti sankryžą), trasų pabaigoje Babriškių miške ties 19 miško kvartalu, bei sankirtose su krašto keliais Nr. 214 ir Nr. 220.

6.2.4. Dėl didelės gyvūnų gausos ir intensyvios jų migracijos, įrengiant Trakų miesto aplinkkelį, būtina visą jo ruožą aptverti tinklo tvora, neleidžiančia laukiniams gyvūnams patekti ant važiuojamosios kelio dalies. Aplinkkelio trasoje Račkūnų miško 302 kvartale numatoma įrengti praėjimą laukiniams gyvūnams. Projektuojamo Trakų miesto aplinkkelio trasos susikirtimo su geležinkelio linija Trakai – Senieji Trakai vietoje numatoma įrengti viaduką. Teritoriją po viaduku numatoma pritaikyti laukinių gyvūnų migracijai. Projektuojamo Trakų miesto aplinkkelio sankirtoje su vietinės reikšmės keliu ties 23 miško kvartalo šiaurės rytiniu kampu, numatoma įrengti sankryžą, teritoriją šalia vietinės reikšmės kelio numatoma pritaikyti laukinių gyvūnų migracijai. Smulkių ir vidutinių gyvūnų migracijai numatoma įrengti praėjimą aplinkkelio sankasoje, trasos pabaigoje ties 19 miško kvartalu. Želdinimas ties Babriškių gyvenvietėje. Trakų miesto aplinkkelyje numatytos

gyvūnų migravimą per kelią reguliuojančios priemonės, siekiant sumažinti neigiamą vizualinį poveikį Trakų istorinio nacionalinio parko vertybėms, numatomas šių priemonių vizualinių savybių ir medžiagiškumo parinkimas derinant su Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija. Tinklinės tvoros laukiniams gyvūnams numatyta tverti naudojant medinius kuolus, nenaudojant ryškių, blizgančių ar su aplinka kontrastuojančių spalvų dažų.

6¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

PŪV teritorija nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritoriją. Artimiausios Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija – Širmuko ežeras BAST (*LTTRA0018*), nuo PŪV I alternatyvos vietos nutolusi – apie 22 m atstumu, II ir IIA alternatyvų – 196 m,

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos – atsakinga institucija poveikio „Natura 2000“ reikšmingumo nustatyme, išnagrinėjusi PAV ataskaitą 2014-12-10 raštu Nr. (4)-V3-2846(7.21) pritarė Trakų miesto aplinkkelio II ir IIA aplinkkelio trasų variantui.

7. Pateiktos poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados:

7.1. Vilniaus visuomenės sveikatos centras 2014-12-08 raštu Nr. 12(12.30)-2-15314 poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir PŪV galimybėms pritarė.

7.2. Trakų rajono savivaldybės administracija 2014-11-28 raštu Nr. AP3-4530 poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir PŪV galimybėms pritarė. Nurodė, jog prioritetinė trasa – IIA variantas.

7.3. Kultūros paveldo departamento Vilniaus teritorinis padalinys 2014-11-21 raštu Nr. (9.38.-V)2V-1242 poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir PŪV pritarė.

7.4. Vilniaus apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdybos Trakų priešgaisrinės gelbėjimo tarnyba 2014-05-13 raštu Nr. (24)3-191(8.150.-24) informavo, jog poveikio aplinkai vertinimo programai pastabų neturi ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos nagrinėti nepageidauja.

7.5. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie aplinkos ministerijos išnagrinėjusi PAV ataskaitą 2014-12-10 raštu Nr. (4)-V3-2846(7.21) pritarė Trakų miesto aplinkkelio II ir IIA aplinkkelio trasų variantui ir nepritarė I aplinkkelio trasos variantui.

8. Visuomenės informavimas ir dalyvavimas

Visuomenė apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo programą buvo informuota respublikiniame laikraštyje „Lietuvos žinios“ (2014 m. balandžio 4 d.), rajono laikraštyje „Galvė“ (2014 m. balandžio 4 d.), 2014-04-09 Trakų rajono savivaldybės tinklapyje, 2014-04-02, UAB „Kelprojektas“ tinklapyje. Skelbimai apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo programą buvo pakabinti Trakų rajono savivaldybės skelbimų lentoje (2014-04-01), Trakų seniūnijos skelbimų lentoje (2014-04-03) ir Senujų Trakų seniūnijos skelbimų lentoje (2014-04-01).

Informacija apie visuomenės viešą supažindinimą su PŪV PAV ataskaita buvo skelbiama: respublikiniame laikraštyje „Lietuvos žinios“ (2014 m. rugsėjo 5 d.), Trakų rajono laikraštyje „Galvė“ (2014 m. rugsėjo 5 d.), Trakų rajono savivaldybės skelbimų lentoje (2014-09-02) Trakų seniūnijos skelbimų lentoje (2014-09-02) ir Senujų Trakų seniūnijos skelbimų lentoje (2014-09-02), 2014-09-02 Trakų rajono savivaldybės tinklapyje, 2014-09-05, UAB „Kelprojektas“ tinklapyje. Su parengta PAV ataskaita buvo galima susipažinti Trakų rajono savivaldybėje, Vytauto g. 33, Trakai ir UAB „Kelprojektas“ I. Kanto g. 25, Kaunas.

Visuomenės viešas supažindinimas su PAV ataskaita įvyko 2014 m. rugsėjo 23 d., 18.00 val., Trakų rajono savivaldybės didžiojoje salėje (adresu: Vytauto g. 33, Trakai). Viešajame supažindinime dalyvavo: PAV užsakovo, PAV dokumentų rengėjo, Trakų seniūnijos, Trakų rajono savivaldybės bei suinteresuotos visuomenės atstovai.

Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – Agentūra), gavusi PAV ataskaitą, 2014-12-15 Agentūros tinklapyje paskelbė visuomenei apie gautą PAV ataskaitą bei nurodė datą iki kada visuomenė turi teisę kreiptis į atsakingą instituciją ir PAV subjektus jų kompetencijos klausimais, raštu pateikti informaciją dėl galimų pažeidimų nustatant, apibūdinant ir įvertinant galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai ar vykdant PAV procedūras. Per terminą, nustatytą Apraše, informacijos iš suinteresuotos visuomenės dėl galimų pažeidimų vykdant PAV procedūras

negauta.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 10 straipsnio 6 dalimi, Agentūra, prieš priimdama sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumą, pakvietė PAV proceso dalyvius į viešą susirinkimą, kuriame buvo svarstomos PAV proceso metu gauti suinteresuotos visuomenės pasiūlymai. Susirinkimas įvyko 2015-02-25 d. 10³⁰ val. Agentūroje (Juozapavičiaus g. 9, Vilnius, kolegijų salė, 4 aukštas).

9. Tarpvalstybinės konsultacijos

Planuojamai ūkinei veiklai nėra taikomos tarpvalstybinio poveikio aplinkai vertinimo procedūros.

10. Sprendime numatytos sąlygos

10.1. Jei atliekant žemės kasimo darbus bus aptinkama archeologinių radinių ar nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 str. 3 d. apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniai.

10.2. Trakų miesto aplinkkelio techninis/statybos projektas bei Miškinių smėlio ir žvyro telkinio dalies, patenkančios į PŪV teritoriją, naudojimo projektas turi būti parengtas vienu metu ir suderintas su Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos. Numatyti naudingųjų išteklių eksploatavimą aplinkkelio juostoje ir aplinkkelio tiesimo darbų vykdymą vienu metu, panaudojant iškastus išteklius aplinkkelio įrengimui. Trakų miesto aplinkkelis gali būti nutiestas tik išeksploatavus atitinkamos Miškinių telkinio dalies išteklius.

10.3. Vykdyti kitas 2014-07-03 Lietuvos automobilių kelių direkcijoje prie Susisiekimo ministerijos, esančioje adresu J. Basanavičiaus g. 36/2, Vilnius, vykusiame pasitarime priimtas nuostatas (2014-07-09 pasitarimo protokolas).

10.4. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, vadovaudamiesi Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“, apie priimtą sprendimą turi informuoti visuomenę.

11. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant sprendimą

11.1. PŪV IIA alternatyva atitinka Trakų rajono savivaldybės bendrojo plano, patvirtinto Trakų rajono savivaldybės tarybos 2009-05-28 sprendimu Nr. S1-183, bei Trakų miesto bendrojo plano, patvirtinto Trakų rajono savivaldybės tarybos 2012-02-23 sprendimu Nr. S1-46, sprendinius. Trakų miesto aplinkkelis yra pažymėtas Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano rezervuojamų valstybės poreikiams teritorijų brėžinyje, prie susisiekimo sistemų, nurodant, kad planuojamas papildomas magistralinis kelias. Bendrajame plane viena iš numatytų transporto infrastruktūros plėtros krypčių – turistiniam lengvojo transporto koridoriui Marijampolė – Vilnius E28 nutiesti II rango magistralinį kelią (A16) – Trakų pietinį aplinkkelį. Vilniaus apskrities teritorijos bendrajame (generaliniame) plane vienas tikslų yra tolesnis regiono ekonominis augimas, kuriam pasiekti iškeltas uždavinys plėtoti apskrities susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą, sudarant sąlygas mažinti transporto poveikį aplinkai. Turistiniame lengvojo transporto koridoriuje Marijampolė – Trakai – Vilnius tarp numatomų svarbiausių darbų yra Trakų pietinio aplinkkelio tiesimas.

11.2. Trakų miestui aplinkkelis padėtų sumažinti šias problemas: persiskirstytų ir sumažėtų bendrojo bei krovinio transporto srautai Trakų mieste, būtų išvengta spūsčių pagrindinėje miesto sankryžoje, Trakų mieste sumažėtų triukšmas ir oro tarša, ypač Vilniaus, Gedimino, Aukštadvario gatvėse, sumažėtų avarių tikimybė, pagerėtų Trakų miesto įvaizdis, Trakai taptų patrauklesni turistams, miestas taptų jaukesnis ir patogesnis vietiniams gyventojams.

Magistralinio kelio A16 ruožas, einantis per Trakų miestą ir jo prieigas, yra avaringas ir nesaugus. Prognozuojama, kad nutiesus aplinkkelį bendras avaringumas (aplinkkelyje bei esamame kelyje) sumažėtų apie 50 proc., o žuvusiųjų skaičius – apie 25 proc. Per 25 eksploatacijos metus

planuojama, kad žuvusių būtų 2 žmonėmis mažiau, sužeistųjų būtų 11 žmonėmis mažiau. Įgyvendinus PŪV eismo dalyviams numatomas reikšmingas teigiamas poveikis dėl pagerėjusio susisiekimo, padidėjusio eismo saugumo ir numatomo avarijų sumažėjimo.

11.3. Visi poveikio aplinkai vertinio subjektai pritaria poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai ir PŪV Ila alternatyvos galimybėms.

11.4. PŪV teritorijoje esančios Miškinių smėlio ir žvyro telkinio dalies eksploatavimas vyks pagal patvirtintą naudojimo planą kartu su Trakų miesto aplinkkelio tiesimo darbais. Aplinkkelio ir jungiamųjų kelių tiesimo darbai bus organizuojami taip, kad iš pradžių bus rengiamos aplinkkelio atkarpos rytinėje bei vakarinėje dalyse, jų įrengimui panaudojant aplinkkelio trasos vidurinėje dalyje esančio telkinio dalies išteklius. Likę iškasti ištekliai bei gruntas bus sandėliuojami. Vidurinė per Miškinių telkinį einanti aplinkkelio atkarpa būtų įrengta išekspluatuotų išteklių vietoje paskutiniame etape, panaudojant iškastą, taip pat ir atvežtinį gruntą kelio sankasos įrengimui. Sandėliuojami ištekliai būtų panaudoti kelio pagrindų ir kitų elementų įrengimui. Likusius išekspluatuotus išteklius naudotų VĮ „Vilniaus regiono keliai“.

Atlikus Trakų aplinkkelio tiesimo darbus Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos ir VĮ „Vilniaus regiono keliai“ neprieštarauja naudingųjų iškasenų eksploatacijai Trakų miesto aplinkkelio apsaugos zonoje iš karto už kelio juostos ribų.

Toks darbų organizavimas užtikrina žemės gelmių apsaugą ir racionalų žemės gelmių išteklių naudojimą.

11.5. PAV ataskaitą papildomai nagrinėjo Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija, kuri yra susipažinusi su PŪV sprendiniais nustatė, jog PŪV nagrinėjamoje teritorijoje yra galima. PAV ataskaitoje numatyta, jog bet kokia veikla Trakų istoriniame nacionaliniame parke, susijusi su teritorijų tvarkymu (grunto kasimas, įvairios statybos, tvorų tvėrimas, gyvūnų migravimą per kelią reguliuojančios priemonės ir pan.), gamtos išteklių naudojimu bus derinama su Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija, siekiant užtikrinti saugomos teritorijos apsaugos reglamentus.

11.6. Įgyvendinant Trakų aplinkkelio Ila alternatyvą reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir kitoms saugomoms vertybėms nenumatoma. Aplinkkelio aplinkoje nėra kertinių miškų buveinių, ypatingos svarbos augalų, gyvūnų rūšių, todėl aplinkkelio įrengimas nedarys reikšmingo poveikio saugomoms rūšims. Ila aplinkkelio varianto atveju paviršinio vandens telkiniai yra toli, numatoma aplinkkelio trasa nepatenka į vandens telkinių apsaugos zonas, todėl reikšmingo neigiamo poveikio paviršinio vandens telkiniams nebus.

11.7. Ila alternatyvos atveju numatomos 6 punkte nurodytos priemonės, numatytos neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti. PAV ataskaitoje išsamiai išnagrinėtos priemonės neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti. Įgyvendinus projektą su visomis rekomenduojamomis priemonėmis, reikšmingas neigiamas poveikis gamtinei aplinkai, fizinės ir gyvosios gamtos komponentams bei žmonių sveikatai neprognozuojamas.

11.8. PŪV Ila alternatyvos atveju: numatomas paimti privačios žemės plotas sudaro mažiausią poreikį; numatomas trumpiausiais ilgis Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje; patenka mažiau sklypų; mažiau sklypų dalinamų į dvi dalis; patenka mažiau gyvenamųjų namų į magistralinio kelio apsaugos zoną (70 m); mažiau gyvenamųjų namų didesniu atstumu (150 m).

11.9. Visų (I, II, Ila) variantų atveju statybos metu ir kelio eksploatavimo metu greta kelio esantys gręžiniai bus išsaugoti ir nepažeisti, laikomasi ūkinės veiklos ribojimų gręžinių griežto režimo sanitarinės apsaugos zonose juostose. Griežto režimo sanitarinės apsaugos zonos juostose nebus įrengiamos statybvietės ir grunto sandėliavimo vietos. Jeigu planuojama tiesti kelią ant vandens gavybos gręžinių arba bus pažeisti aplink PŪV esantys gręžiniai, arba bus pažeidžiami veiklos apribojimai gręžinių griežto režimo sanitarinės apsaugos zonos juostoje, tokiu atveju, rengiant kelio statybos techninį projektą, bus parengtas gręžinio likvidavimo techninis projektas, o gręžinys likviduotas. Gręžinio savininkas (žemės savininkas) gali paprašyti kompensacijos už likviduojamą gręžinį (paimant žemę visuomenės poreikiams) arba gręžinį bus galima išgręžti kitoje vietoje, susitarus su savininku.

11.10. Trakų aplinkkelio tiesimas miško žemėje neprieštarauja Lietuvos Respublikos miškų įstatymui – pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymo nuostatas valstybinių parkų apsauginių zonų miškuose miško žemę paversti kitomis naudmenomis leidžiama susisiekimo komunikacijos, kurios numatytos bendruosiuose planuose.

11.11. PŪV metu numatomų autotransporto teršalų emisijų kiekiai (tarp jų ir klimato atšilimą skatinančių dujų) skaičiuoti naudojant programinį paketą COPERT 4 (Computer program to calculate emissions from road transport). Koncentracijų skaičiavimai atlikti taikant Lakes Environmental Aermid 8 programinį paketą. Apskaičiuotos esamos bei 2034 metais neįgyvendinus ir įgyvendinus projektą oro teršalų koncentracijos susietame kelių tinkle. Pagal atliktų skaičiavimų rezultatus, įgyvendinus PŪV, koncentracijų vertės visais atvejais nesiekia ir neviršija nustatytų didžiausių ribinių teršalų koncentracijos aplinkoje verčių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 „Dėl Aplinkos oro užterštumo normų nustatymo“. Įrengus aplinkkelį ir nukreipus sunkųjų transportą į aplinkkelį sumažės teršalų koncentracija mieste, tačiau padidės aplinkkelio aplinkoje, kur yra geresnės sąlygos jiems išsisklaidyti, tačiau koncentracijų vertės visais atvejais nesiekia ir neviršija nustatytų didžiausių ribinių teršalų koncentracijų aplinkoje verčių. Teršalų koncentracijos sumažėjimas tankiai (lyginant su užmiesčiu) apgyvendintoje teritorijoje, yra teigiamas poveikis.

Vertinant bendras autotransporto teršalų emisijas susijusiam kelių tinkle, dėl atsiradusio aplinkkelio ir pasikeitusio važiavimo režimo esamame kelių tinkle, suskaičiuota, kad įgyvendinus IIa variantą per metus nagrinėjamoje teritorijoje būtų išmesta: 2660 t mažiau CO₂, 3,89 t mažiau CO, 3,08 t mažiau NO_x, 0,44 t mažiau NO₂, 0,081 t mažiau benzeno, 0,356 t mažiau KD₁₀, 0,213 t mažiau KD_{2,5}, 0,45 kg mažiau švino, 0,0121 t mažiau SO₂.

11.12. PŪV metu numatomo autotransporto triukšmo skaičiavimai atlikti kompiuterine triukšmo skaičiavimo programa Datakustik CADNA A 4.4. Triukšmo skaičiavimas atliktas pagal esamą ir prognozuojamą autotransporto greitį, eismo intensyvumą (lengvojo ir sunkaus autotransporto dalį), įvertinant vidutines meteorologines sąlygas, kelio dangą, žemės paviršių, aplinkos (žemės) triukšmo absorbciją. Pagal gautus triukšmo rezultatus numatytos triukšmo mažinimo priemonės: prie Žūkų km. 3 ir 1 sodybų atitinkamai 4,5 m aukščio ir ~ 215 m ilgio ir 4 m aukščio ir 205 m ilgio triukšmo užtvartos; sankryžoje su keliu Nr. 220 Trakai – Rūdiškės – Pivašiūnai – Alytus 3 m aukščio ~ 190 m ir ~ 250 m ilgio triukšmo užtvartos sodyboms Gedimino g. 39, 39 A, 41 ir 46; kaip papildoma triukšmą mažinanti priemonė (nors reglamentuojami triukšmo lygiai viršijami nebus) numatomas 3 m aukščio ir ~660 m ilgio tankia augalija apželdintas pylimas ties Babriškių kaimu. Įgyvendinus numatytas triukšmo mažinimo priemones ribiniai triukšmo lygiai neviršijami ir atitiks Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ reikalavimus.

12. Sprendimo pobūdis

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 2 punktu, priimamas sprendimas: planuojama ūkinė veikla – Trakų miesto aplinkkelio IIa alternatyvos tiesimas – leistina pagal parengtą PAV ataskaitą ir įvykdžius šio sprendimo 10 punkte nustatytas sąlygas.

Jūs turite teisę apskusti šį atsakymą Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT – 01102, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šio atsakymo įteikimo Jums dienos.

Taršos prevencijos ir leidimų departamento
Vilniaus skyriaus vedėja

Justina Kraskauskaitė